

Plán činnosti České inspekce životního prostředí na rok 2016

Obsah

ÚVOD	3
Právní rámec činnosti	3
Dozorová činnost, časový fond	3
1. INTEGROVANÉ AGENDY	5
Právní rámec činnosti	5
Plán kontrol	5
Závěr	7
2. OCHRANA OVZDUŠÍ, OZONOVÉ VRSTVY A KLIMATICKÉHO SYSTÉMU ZEMĚ	7
Právní rámec činnosti	7
Plán kontrol	10
3. OCHRANA VOD	11
Právní rámec činnosti	11
Plán kontrol	12
Závěr	15
4. ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ	15
Právní rámec činnosti	15
Plán kontrol	15
5. OCHRANA PŘÍRODY, LESA A CITES	22
Právní rámec činnosti	22
Plán kontrol	22
Závěr	25
Právní rámec činnosti	26
Plán kontrol	26
Závěr	28

ÚVOD

Právní rámec činnosti

Česká inspekce životního prostředí (dále „ČIŽP“) bude nadále v roce 2016 zajišťovat výkon státní správy, který je na ní delegován **právními předpisy ČR na ochranu životního prostředí** (dále „ŽP“), v platném a účinném znění a přímo účinnými **nařízeními ES**.

Tuto činnost lze rozdělit na činnost **dozorovou – kontrolní**, což je stěžejní činnost ČIŽP prováděná inspektory zejména 10 ti oblastních inspektorátů příp. ředitelstvím ČIŽP a činnost **nedozorovou**.

Zde se jedná zejména o vydávání souhrnných vyjádření či odborných sdělení, posudků apod. například v rámci procesu EIA/SEA, k projektovým dokumentacím, dotacím z operačních programů ŽP, v povolovacím procesu aj.

Důležitou oblastí činnosti ČIŽP je též shromažďování a předávání informací v rámci resortu i vně, využitelných např. pro podávání zpráv Evropské komisi nebo přípravě novelizace obecně závazných právních předpisů.

Dozorová činnost, časový fond

Reálně a efektivně naplánovat objem činnosti ČIŽP, zejména té dozorové, je možno jen na základě statistických údajů a zkušeností z minulých období.

Kontroly

Časová náročnost jednotlivých kontrol a následně vedených správních řízení je **diametrálně rozdílná** v návaznosti na **typ kontrolovaného subjektu a kontrolovaný zákon** (energetická zařízení, ČOV, sklárky, původci odpadů atd.).

Důležitá je také **velikost subjektu a rozsah činnosti** (např. u obalů – dovoz např. jen stovky kg obalů vs. markety s celorepublikovou působností – tisíce tun obalů). Dalšími hledisky, které ovlivňují náročnost při provedení kontroly je **spolupráce subjektu** (přebírání dokladů, umožnění kontroly) a např. legislativní nejasnosti v dané problematice.

Průměrná délka kontroly je též **rozdílná dle složek** ochrany ŽP a činí cca u oddělení odpadového hospodářství OI ČIŽP 4,5 dní, odd. ochrany vod 3 dny, odd. ochrany ovzduší 2 dny, odd. ochrany lesa 6,5 dne a odd. ochrany přírody od 1 hodiny na detašovaném pracovišti Letiště Václava Havla (CITES) až po 3 dny u kontrol dle zák. o ochraně přírody a krajiny. Do této doby je započítána příprava na kontrolu, provedení kontroly a další související práce po kontrole (vkládání do CIS, tzn. centrálního informačního systému ČIŽP, příp. zpracování a uložení zprávy o kontrole na Informační systém integrované prevence, který spravuje Ministerstvo životního prostředí apod.) až po odeslání závěrečného protokolu.

Obecně se **plánuje 40 – 50 % časového fondu** inspektora určenému k dozorové - kontrolní činnosti inspektorů.

Zbytek kapacity kontrolní činnosti je ponechán na plnění úkolů, které se v průběhu roku vyskytnou a povinností inspekce je se jimi zabývat (neplánované kontroly vč. např. kontrol provádění autorizovaných měření emisí, podněty, operativně zadávané dílčí tematické úkoly MŽP apod.). Často velmi náročné je např. šetření havárií (zahoření skládek, chemický průmysl) apod.

Správní řízení (SŘ)

Doba trvání správních řízení, od zahájení správního řízení do vydání rozhodnutí ve věci (tzn. doba, po kterou je spis „otevřený“ a probíhá ústní, písemná i tel. komunikace, pořizování důkazů a

podpůrných materiálů, vč. vyhodnocování všech zjištěných údajů) se též **značně liší**.

Průměrná délka vedeného SŘ je též rozdílná dle složek ochrany ŽP, např. u SŘ vedených oddělením odpadového hospodářství OI ČIŽP je 54 dní, odd. ochrany vod 29 dní, odd. ochrany lesa 27 dní, odd. ochrany přírody vede SŘ 2 – 3 měsíce atd.

Nutno ovšem mít na zřeteli, že jednotlivá SŘ se značně svým charakterem liší a tato doba může být u konkrétních správních řízení jak kratší, tak i podstatně delší (až 90 dní ze zákona o vodách) a na základě souhlasu uděleného příslušným OVSS MŽP může přesáhnout i dobu 90 dní.

Časová náročnost na **zpracování SŘ** je odhadována nejčastěji na 3 – 5 dní.

Integrovaná prevence

Počet plánovaných kontrol **na IPPC zařízeních** (s integrovaným povolením), tzn. kontrol **převážně prováděných společně všemi složkami technické ochrany ŽP**, tvoří na rozdíl od plánů kontrolní činnosti těchto složek téměř 100% možné kapacity kontrolní činnosti v této oblasti. Jedná se o velmi složité kontroly, které jsou odborně i časově náročné jak na přípravu, tak i na vlastní provedení kontroly a i případné správní řízení.

Plán kontrol na IPPC zařízeních (Program běžných kontrol) je uveden samostatně pod plánem činnosti v rámci integrovaných agend.

Nedozorová činnost, prevence

V rámci zefektivnění působnosti v ochraně ŽP **bude též nově ČIŽP kladen důraz na provádění osvětové činnosti** při dozoru, **spolupráci** s ostatními **orgány státní správy** a na **rozšíření a zkvalitnění nedozorové činnosti** v oblasti předávání informací vně vůči veřejnosti i dovnitř pro vzdělávání inspektorů, tzn. **konferencemi, semináři, školeními** apod.

Další oblastí je řešení přijatých **podnětů**, podávání trestních oznámení, podávání podnětů ČIŽP k jiným správním orgánům apod.

Samostatnou důležitou oblastí je též plnění povinností daných informačními zákony (z. č. 106/1999 Sb. a 123/1998 Sb.).

Důležitou **preventivní činností** zůstává též tvorba a vydávání vyjádření či odborných sdělení, posudků apod., zejména:

- v rámci procesu posuzování vlivů na životní prostředí, tj. EIA/SEA,
- k žádostem o vydání integrovaných povolení nebo ke změnám integrovaných povolení,
- k povolení provozu zařízení z hlediska ochrany ovzduší,
- k dotacím z Operačních programů ŽP vyhlášených SFŽP,
- projektovým dokumentacím,
- k systému environmentálního managementu a auditu – v rámci registrace EMAS, EMS
- v rámci programu Bezpečný podnik,
- k ekologickým auditům atd.

1. INTEGROVANÉ AGENDY

Právní rámec činnosti

Česká inspekce životního prostředí (Inspekce) v oblasti integrovaných agend bude v roce 2016 zajišťovat výkon státní správy, který je na ní delegován **právními předpisy** na ochranu životního prostředí (ŽP), v platném a účinném znění a přímo účinnými **nařízeními ES**, zejména zákonů:

č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých dalších zákonů,

č. 25/2008 Sb., o integrovaném registru znečišťování životního prostředí a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí a o změně některých zákonů,

č. 167/2008 Sb., o předcházení ekologické újmy a o její nápravě a o změně některých zákonů,

č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na ŽP a o změně některých souvisejících zákonů a

Nařízení Evropského parlamentu a rady (ES) č. 166/2006, kterým se zřizuje evropský registr úniků a přenosů znečišťujících látek (E-PRTR – European Pollutant Release and Transfer Register).

Činnost v oblasti integrovaných agend v roce 2016 lze rozdělit na činnost dozorovou (kontrolní) a nedozorovou (tj. vydávání souhrnných vyjádření a odborných sdělení, posudků, názorů, např. v rámci procesu EIA nebo IPPC).

Důležitou oblastí činnosti ČIŽP je též shromažďování a předávání MŽP informací využitelných např. pro podávání zpráv Evropské komisi (IPPC, IRZ) nebo přípravě novelizace obecně závazných právních předpisů.

Plán kontrol

A) Dozorová činnost

Stěžejní je vnější **kontrolní činnost** jednotlivých OI ČIŽP v **oblasti integrované prevence**. Tuto činnost ve vazbě na uvedenou legislativu relevantně též specifikují vnitřní služební předpisy Inspekce.

Plán kontrol zařízení pod IPPC, tzn. v působnosti zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci (**Plán**) a program běžných kontrol těchto zařízení (**Program**) je specifický – značně rozdílný od plánů kontrolní činnosti jednotlivých odborných složek ochrany životního prostředí Inspekce.

Prioritou je povinnost akceptování ustanovení novelizovaného zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci (zákonem č. 69/2013 Sb. - § 20b, § 34 atd.), kterou se implementuje **Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU** ze dne 24. 11. 2010 **o průmyslových emisích**).

Dle těchto ustanovení je třeba zejména dodržet **doby mezi dvěma kontrolami na místě** (jeden až tři roky dle rizikovosti zařízení). Tímto jsou kladeny **značné nároky na počet a rozsah kontrol** i dalších činností Inspekce v této oblasti.

Složkové úkoly

Plán byl tedy, na základě **stanovení rizikovosti zařízení**, zpracován na období tří let 2014 až 2016 a nyní aktualizován poslední rok „tříletky“, tj. 2016 a je k dispozici. Jedná se celkem o **1708 IPPC zařízení** rozdělených dle působnosti na jednotlivé OI ČIŽP.

Program běžných kontrol IPPC zařízení byl zpracován v tabulkové podobě ŘDT ČIŽP v souhrnu a jednotlivými OI jmenovitě, po konkrétních IPPC zařízeních a po čtvrtletích roku 2016. Program

je zpracován souhrnně v rámci OIA a kontroly jsou též informativně zahrnuty do plánů kontrolní činnosti odborných složek ochrany ŽP, které koordinovaně tuto činnost provádějí (ochrana vod, ochrana ovzduší, odpadové hospodářství).

Obsah a struktura Programu:

Tzv. integrované kontroly budou provedeny na zařízeních spadajících pod zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a jsou rozlišeny na celkové - komplexní kontroly provozovatele v oblasti ŽP (**KC**) a kontroly dle specifických úkolů a problematiky regionu (**KSP**) - zohlednění úrovní a druhů emisí, citlivosti místního prostředí a rizika havárií.

Dále jsou zde naplánovány též **kontroly složkové (vícesložkové)** na plnění podmínek IP (**KSL**), prováděné běžně na těchto zařízeních v rámci složkových specifických úkolů odbornými odděleními ochrany ŽP (voda, ovzduší, odpady), např. energetická i výrobní zařízení jako elektrárny, výtopny, cementárny, vápenky; nejvýznamnější ČOV a čistírny odpadních vod, chemické provozy, subjekty nakládající ve větším rozsahu se závadnými látkami; skládky NO. Celkem bylo na rok 2016 **naplánováno na IPPC zařízeních provést 640 běžných kontrol** (KC+KSL+KSP), viz souhrnná tabulka dále.

Všech subjektů i mimo IPPC se pak týkají kontroly plnění povinnosti dle zákona o integrovaném registru znečišťování (**KIR**), tzn. zejména kontroly vedení evidence a případného ohlašování do **Integrovaného registru znečišťování (IRZ)** prostřednictvím **Integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností (ISPOP)** a kontroly v rámci zákona o předcházení ekologické újme (**KEU**) a nařízení vlády č. 295/2011 Sb. (finanční zajištění; základní, příp. podrobné hodnocení rizika).

Specifické úkoly

MŽP – odbor posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence po dohodě požaduje, pokud možno mimo splnění zákonných povinností, zařadit **jako specifické úkoly** do plánu a programu kontrol i **kompostárny, zejména v rámci skládek a slévárny**, se zaměřením na ty menší, kde by mohlo docházet k využívání **znečištěného šrotu** (předpoklad je prachem, ropnými produkty, plasty aj.)

Mezi specifické kontroly (KSP) na rok 2016 byly Inspekcí dále zařazeny kontroly dle aktuální **problematicy v regionu** (např. kontroly na zařízeních, kde v minulosti docházelo k závažným porušením zákona o integrované prevenci, haváriím, mediálně sledovaných atd.)

Rozložení kontrol na zařízeních pod IPPC podle typu

Typy kontrol	Počty kontrol
Celkové - komplexní kontroly v oblasti ŽP	228
Kontroly složkové (vícesložkové) na plnění podmínek IP	366
Kontroly dle specifických úkolů a problematiky regionu	46
Celkově program běžných kontrol	640
Kontroly plnění povinnosti dle zákona o IRZ	184
Kontroly v rámci zákona o předcházení ekologické újme	63
Celkem integrované agendy	887

B) Nedozorová činnost

Další podstatnou částí činnosti v oblasti integrovaných agend v roce 2015 budou vyjádření či odborná sdělení, posudky apod. Jedná se o souhrnné dokumenty, které obsahují vyjádření atd. jednotlivých složek inspekce ve svých odbornostech.

Vyjádření vydávaná OI v procesu posuzování vlivů na životní prostředí podle zákona č. 100/2001 Sb. Na základě předchozích let lze i pro rok 2016 očekávat, že největší podíl bude představovat zpracování vyjádření právě v rámci procesu EIA/SEA (cca 1000 vyjádření).

Vyjádření k žádostem o vydání integrovaného povolení nebo ke změnám integrovaného povolení. Krajské úřady vyžadují od Inspekce zhodnocení její perfektní znalosti provozů tím, že požadují zpracovávání těchto odborných vyjádření a takto zajištění smysluplnosti a vymahatelnosti závazných podmínek provozu IP. Provádí koordinátoři integrovaných agend ve spolupráci s ostatními odbornými odděleními OI ČIŽP.

Dále bude prováděna kompletace vyjádření k dotacím z **Operačních programů ŽP**, vyhlašovaných Státním fondem ŽP a k dobrovolným environmentálním nástrojům jako je např. EMAS nebo programu **Bezpečný podnik** a k ekologickým auditům.

Závěr

Počet plánovaných kontrol v **integrovaných agendách** tvoří na rozdíl od plánů kontrolní činnosti jednotlivých odborných složek ochrany životního prostředí Inspekce, téměř 100% možné kapacity kontrolní činnosti v této oblasti. Jedná o velmi složité kontroly, které jsou odborně i časově náročné jak na přípravu, tak i na vlastní provedení kontroly a i případné správní řízení. Případný zbytek kapacity bude naplněn řešením nebo spoluprací na řešení podnětů, šetření případných havárií (zahoření skládek, chemický průmysl) apod.

2. OCHRANA OVZDUŠÍ, OZONOVÉ VRSTVY A KLIMATICKÉHO SYSTÉMU ZEMĚ

Právní rámec činnosti

Česká inspekce životního prostředí, složka ochrany ovzduší, je pověřena výkonem státní správy na úsecích vlastní ochrany ovzduší, ochrany klimatického systému a ochrany ozónové vrstvy Země podle obecně závazných národních právních předpisů i přímo účinných předpisů ES, a to:

Ochrana ovzduší, udržitelnost biopaliv, integrovaná kontrola a prevence

- Zákon č. 201/2012 Sb. o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů, vyhláška MŽP č. 415/2012 Sb. o přípustné úrovni znečišťování a o provedení některých dalších ustanovení zákona o ochraně ovzduší a Nařízení vlády č. 351/2012 Sb. o kritériích udržitelnosti biopaliv.
- Zákon č. 76/2002 Sb. o integrované prevenci, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 25/2008 Sb. o integrovaném registru znečišťování a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti ochrany životního prostředí, ve znění pozdějších předpisů.

- Zákon č. 100/2001 Sb. o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů.

Ochrana ovzduší, ozonové vrstvy a klimatického systému Země – složkové úkoly

Česká inspekce životního prostředí, složka ochrany ovzduší, bude v roce 2016 zajišťovat výkon státní správy na úsecích vlastní ochrany ovzduší, ochrany klimatického systému a ochrany ozonové vrstvy Země podle obecně závazných národních právních předpisů i přímo účinných předpisů ES s důrazem na aktuální požadavky ochrany životního prostředí. Těmito právními předpisy pokrývajícími výše uvedené oblasti ochrany životního prostředí jsou:

Ochrana ozonové vrstvy a klimatického systému Země

- Zákon č. 383/2012 Sb. o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů.
- Nařízení Komise (EU) č. 601/2012 o monitorování a vykazování emisí skleníkových plynů podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES.
- Zákon č. 73/2012 Sb. o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu, a o fluorovaných skleníkových plynech.
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1005/2009 o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu.
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 517/2014 o fluorovaných skleníkových plynech.
- Vyhláška MŽP č. 257/2012 Sb. o předcházení emisím látek, které poškozují ozonovou vrstvu, a fluorovaných skleníkových plynů.
- Nařízení Komise (ES) č. 2067/2015, č. 304/2008, č. 2066/2015, 306/2008, č. 307/2008, č. 2065/2015, č. 2068/2015, č. 1497/2007, č. 1516/2007 a č. 1191/2014, vydaná k provádění nařízení Evropského parlamentu a Rady o fluorovaných skleníkových plynech a kontrolám dodržování povinností.

Kromě povinností stanovených České inspekci životního prostředí obecně závaznými právními předpisy budou inspekci pro potřeby Ministerstva životního prostředí shromažďovány informace využitelné pro podávání zpráv Evropské komisi k naplnění požadavků jednotlivých směrnic a informace využitelné jako podklady pro přípravu návrhů obecně závazných právních předpisů.

V činnosti České inspekce životního prostředí bude v roce 2016 v oblasti ochrany ovzduší jako v klíčové oblasti věnována vysoká pozornost kontrolám stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší, které se největší měrou podílejí na znečišťování ovzduší a přispívají ke znečištění ovzduší látkami, u kterých jsou na značné části České republiky překračovány imisní limity stanovené pro ochranu zdraví – poléťavým prachem a polycyklickými aromatickými uhlovodíky, jejichž reprezentantem je benzo-*a*-pyren. U stacionárních spalovacích zdrojů znečišťování ovzduší „velké“ energetiky se jedná zejména o kontroly dodržování emisních limitů, emisních stropů, podmínek provozu zdrojů uvedených v povoleních k jejich provozu spolu s podmínkami provozu stanovenými provozovateli zdrojů při překročení regulační prahové hodnoty. V zaměření kontrolní činnosti na rok 2016 není opomenuta ani skupina stacionárních zdrojů z oblasti nižších příkonů nebo kapacit, které se na lokální úrovni významně podílejí na znečišťování ovzduší tuhými znečišťujícími látkami (poléťavým prachem), jako kotelny na tuhá paliva, zpracování dřeva, sila, kamenolomy a zpracování kameniva, výroba stavebních materiálů a keramiky. Velká pozornost je v plánu kontrolní činnosti věnována zdrojům emitujícím látky vyvolávající u obyvatel pachový vjem, jako jsou výroby bioplynu, kompostárny, skládky komunálních odpadů, čistírny odpadních vod, lakovny

a ostatní povrchové úpravy, výroby a zpracování polymerů, sušárny dřeva a dřevní štěrky, skladování a spalování odpadů, udírny a provozy na zpracování rostlinných a živočišných surovin. Ke kontrolám dodržování emisních limitů i k zjišťování úrovně znečišťování pachovými látkami bude využívána měřicí technika oddělení ochrany ovzduší ředitelství ČIŽP.

Zaměření kontrolní činnosti na rok 2016 obsahuje i kontroly výkonu osob s autorizací nebo certifikací Ministerstva životního prostředí k vybraným činnostem v oblastech ochrany ovzduší, ozonové vrstvy a klimatického systému Země. Tyto kontroly, jejichž přesný výčet je obtížné v plánu uvést, budou prováděny převážně podle aktuálních oznámení termínů měření emisí.

Nedílnou součástí činnosti inspektorů ochrany ovzduší je participace na povolovacím řízení stacionárních zdrojů znečišťování jako důležitý preventivní prvek ochrany ovzduší. Ve svých vyjádřeních bude Česká inspekce životního prostředí využívat možnosti podávat návrhy na stanovení emisních limitů pro znečišťující látky i pro pachové látky u zdrojů s rizikem obtěžování zápachem, nebo stanovení takových technických podmínek provozu, jejichž dodržováním budou emise těchto látek minimalizovány. Inspektoři složky ochrany ovzduší budou participovat na vyjádření k záměrům projednávaným v režimu zákona o posuzování vlivů na životní prostředí (EIA), zejména na posouzení předpokládaných vlivů záměrů na ovzduší. Do oblasti preventivní lze zahrnout i účast zástupce inspekce v komisích Ministerstva životního prostředí pro posuzování odborné úrovně žadatelů o autorizace podle zákona o ochraně ovzduší a mezilaboratorní zkoušky postupů stanovení emisí, prováděné přímo v laboratoři inspekce.

V oblasti ochrany ozonové vrstvy a klimatického systému Země bude vysoká pozornost věnována jak vlastnímu omezování úniků regulovaných látek a fluorovaných skleníkových plynů do životního prostředí, tak prevenci jejich úniků kontrolami dodržování podmínek zacházení s těmito látkami. U provozovatelů chladicích a klimatizačních zařízení budou i nadále v roce 2016 kontroly zaměřeny na instalaci i provozování systémů detekce úniku chladiv, kontroly těsnosti chladicích a klimatizačních zařízení i označování výrobků. Kontrolován bude i výkon činnosti osob s certifikátem Ministerstva životního prostředí k instalaci zařízení, kontrolám jejich těsnosti, znovuzískávání, regeneraci a recyklaci chladiv i jejich zneškodňování. Kontrolní činnost inspekce v oblastech ochrany ozonové vrstvy (omezování a prevence úniků regulovaných látek) i klimatického systému Země (omezování a prevence úniků fluorovaných skleníkových plynů) se značně prolíná, protože postupně dochází k náhradám používání regulovaných látek fluorovanými skleníkovými plyny a některá chladiva jsou směsmi obou skupin látek. V plánu kontrol jsou proto obě tyto skupiny kontrolní činnosti spojeny. K identifikaci regulovaných látek i fluorovaných skleníkových plynů bude využívána analytická technika ČIŽP.

Součástí kontrolní činnosti související s ochranou klimatického systému Země bude kontrola dodržování povinností provozovatelů zařízení zařazených do systému obchodování s povolenkami na emise oxidu uhličitého, a to jak provozovatelů stacionárních zařízení, tak provozovatelů letadel. V roce 2016 bude rozsah kontrolní činnosti provozovatelů stacionárních zařízení i letadel navazovat na činnost zavedenou v uplynulých letech a předpokládá se úzká spolupráce s Odborem energetiky a změny klimatu Ministerstva životního prostředí.

Inspektoři složky ochrany ovzduší budou participovat i na kontrolách integrovaných. Kontrolní činnost inspekce bude podle aktuálních potřeb doprovázena vlastním stanovováním úrovně znečišťování („měřením emisí“) vybraných znečišťujících látek včetně koncentrace zápachu, stanovením obsahu těkavých organických látek ve výrobcích i rozbory prováděnými za účelem identifikace regulovaných látek a fluorovaných skleníkových plynů.

Kontrolní činnost inspektorů složky ochrany ovzduší je plánována jako činnost integrovaná, a to zejména integrací kontrolní činnosti v oblastech vlastní ochrany ovzduší, ochrany ozonové vrstvy a ochrany klimatického systému Země, a dále pak integrací mezisložkovou v rámci inspekce u zařízení s integrovaným povolením.

V plánu kontrolní činnosti na rok 2016 je cca 50% kapacity naplněno kontrolami plánovanými. Zbytek kapacity kontrolní činnosti je ponechán na plnění úkolů, které se v průběhu roku vyskytnou a povinností inspekce je se jimi zabývat (například neplánované kontroly včetně

kontrol provádění autorizovaných měření emisí, podněty, operativně zadávané dílčí tematické úkoly).

Vzhledem k tomu, že **výčet složkových úkolů pokrývá veškerou činnost inspektorů složky ochrany ovzduší** vymezenou ve výše uvedených obecně závazných právních předpisech, nebyly na tento rok specifické úkoly stanoveny.

Plán kontrol

Počty plánovaných kontrol podle typu zdrojů, zařízení, nebo kontrolovaných osob

Kontrolované zdroje / zařízení / osoby	Počty plánovaných kontrol
Zdroje vyjmenované v příloze č. 2 k zákonu o ochraně ovzduší	1392
Zařízení s integrovaným povolením se zdroji znečišťování ovzduší (kontroly integrované + kontroly složkové)	409
Zdroje nevyjmenované v příloze č. 2 k zákonu o ochraně ovzduší	96
Zařízení zařazená do systému obchodování s oxidem uhličitým	46
Zařízení s regulovanými látkami nebo fluorovanými plyny	51
Autorizované osoby, certifikované osoby	47
celkem	2041

SLOŽKOVÉ ÚKOLY

A) Oblast ochrany ovzduší

1. Kontroly dodržování emisních limitů, emisních stropů látek znečišťujících ovzduší a technických podmínek provozu provozovateli stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší uvedených v příloze č. 2 k zákonu o ochraně ovzduší, s využitím jak výsledků měření emisí zajišťovaných provozovateli zdrojů i měřením měřicí technikou ČIŽP, tak kontrolou ostatních dokladů vypovídajících o provozu a emisích zdrojů.
2. Kontroly dodržování zvláštních podmínek provozu stanovených provozovatelům zdrojů při překročení regulační prahové hodnoty (stanovené povoleními k provozu / regulačními řády).
3. Kontroly dodržování ostatních podmínek a povinností provozovatelů stacionárních zdrojů při ochraně ovzduší, a to provozování zdroje na základě povolení, spalování povolených paliv a dodržování dalších podmínek povolení, zjišťování úrovně znečišťování prostřednictvím autorizovaných osob i instalace a provozování systému kontinuálního měření emisí, dodržování evidenčních a ohlašovacích povinností.
4. Kontroly dodržování podmínek ochrany ovzduší provozovateli stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší neuvedených v příloze č. 2 k zákonu o ochraně ovzduší provozovaných právníky nebo podnikajícími fyzickými osobami.
5. Kontroly výkonů činností osob s autorizací Ministerstva životního prostředí na úseku ochrany ovzduší a ochrany klimatického systému Země – měření emisí, měření imisí, odborné posudky, rozptylové studie a certifikace dovozců, výrobců a prodejců biopaliv i plyných a kapalných produktů pro výrobu biopaliv.
6. Průběžná aktualizace údajů o spalovnách odpadů a o spalovacích zařízeních zjištěných na základě kontrol provozu těchto zařízení a jejich měsíční předávání správci registru.

B) Oblast ochrany ozonové vrstvy

1. Dodržování rozsahu a podmínek certifikátů Ministerstva životního prostředí vydaných podle zákona o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu, a o fluorovaných skleníkových plynech, osobám k recyklaci výrobků s obsahem regulovaných látek, znovuzískávání regulovaných látek a k jejich zneškodňování.
2. Kontroly dodržování podmínek osobami provozujícími stacionární zařízení s obsahem regulovaných látek nejméně 3 kg a osob vykonávajících činnosti, na které je vyžadována certifikace.
3. Kontroly instalace a provozování systému detekce úniku chladiv na bázi regulovaných látek.

C) Oblast ochrany klimatického systému Země

1. Ověřování údajů o zařízeních zařazených do systému obchodování s povolenkami na emise oxidu uhličitého, která jsou uvedena v povoleních, i jejich provozování; kontroly plnění povinnosti ohlašování změn, kontroly dodržování povinností vůči správci registru povolenek.
2. Kontroly dodržování podmínek zjišťování, zveřejňování a vykazování emisí oxidu uhličitého včetně metodiky zjišťování a jeho frekvence, stanovených provozovatelům stacionárních zařízení v povolení
3. Kontroly plnění povinností stanovených provozovatelům letadel zákonem č. 383/2012 Sb., o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů, včetně dodržování podmínek stanovených v plánech pro zjišťování emisí a tunokilometrů.
4. Kontroly dodržování povinností provozovateli zařízení s obsahem fluorovaných skleníkových plynů odpovídajícím 5 tunám ekvivalentu CO₂ a vyšším i osob vykonávajících činnosti, na které je vyžadována certifikace.
5. Kontroly instalace a provozování systému detekce úniku chladiv na bázi fluorovaných skleníkových plynů.

3. OCHRANA VOD

Právní rámec činnosti

Základem činnosti je kontrola plnění povinností v oblastech, kterými byla ČIŽP pověřena dle:

- **zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, včetně prováděcích předpisů a předpisů ES**
 - kontrola plnění podmínek povolení k nakládání s vodami
 - kontrola nakládání se závadnými látkami
 - řešení starých ekologických zátěží a dlouhodobých havárií
 - řešení havárií na vodách
 - vedení centrální evidence havárií na vodách
 - kontrola dodržování ustanovení vodního zákona o poplatcích za vypouštění odpadních vod do vod povrchových a odběr podzemních vod
 - kontroly malých vodních elektráren
 - kontrola zemědělských podniků, rybářství a bioplynových stanic

- **zákona č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi, ve znění pozdějších předpisů a předpisů ES**
 - kontrola dodržování ustanovení zákona
 - příprava, zpracování a projednávání ročního plánu kontrol
 - koordinace kontrol (KÚ, HZS, ČBÚ, SÚIP, KHS)
 - zpracování zprávy o kontrole dle přílohy č. 4 zákona č. 229/2015 Sb.
- **zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci, ve znění pozdějších předpisů**

Další činnost složky ochrany vod

Řešení podnětů, stížností, zpracování stanovisek, vyjádření, účast v mezinárodních komisích, v pracovních komisích, účast na plánování v oblasti vod (Plány dílčích povodí, Programy opatření), spolupráce s vodoprávními úřady, s krajskými úřady apod.

Plán kontrol

Priority OOV

V roce 2016 se budou inspektoři OOV zaměřovat jednak na výkon běžné kontrolní činnosti dle plánu kontrol na toto období, avšak neméně důležitá bude i realizace prevence znečištění podzemních a povrchových vod, na kterou se inspektoři zaměří při jednáních s vodoprávními úřady, správci toků, laickou i odbornou veřejností. Prioritním úkolem pro rok 2016 je kontrola velkých zdrojů znečištění s integrovaným povolením (úkol H 1) a nejvýznamnějších komunálních čistíren odpadních vod (ČOV) nad 10 000 ekvivalentních obyvatel (EO) v rámci úkolu S 1, kde bude pozornost věnována kontrole dešťových oddělovačů.

Vícesložkové a složkové úkoly v ochraně vod

A. Rozložení kontrol podle úkolů v rámci plánu oddělení ochrany vod

Úkol	Označení	Počet plánovaných kontrol
Kontrola nejvýznamnějších komunálních ČOV velikosti nad 10 000 EO	S 1	133
Kontrola komunálních čistíren odpadních vod v kategorii od 500 do 10 000 EO	S 2	241
Kontrola významných průmyslových ČOV s vypouštěním odpadních vod do recipientu i s vypouštěním odpadních vod s obsahem zvláště nebezpečných látek do kanalizace	S 3	167
Kontrola realizace sanací starých ekologických zátěží a dlouhodobých havárií na podzemních vodách	S 4	222
Kontrola odběrů vod (zejména povrchových)	S 5	96
Kontrola zemědělských podniků, rybářství a bioplynových stanic z hlediska plnění požadavků vodního zákona	S 6	120
Kontrola dodržování zákona č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií	S 7	157
Specifické úkoly v oblasti ochrany vod	Sp	309
Celkem*		1445

*Poznámka: inspektoři OOV provedou v rámci prioritního úkolu H 1 „Kontroly zdrojů znečišťování složek ŽP s platným integrovaným povolením“ ve spolupráci s ostatními složkami ČIŽP dalších 374 kontrol. Celkem tak bude za OOV v roce 2016 provedeno 1819 plánovaných kontrol.

B. Vícesložkové úkoly v oblasti ochrany vod

Hlavní úkol 1 (H 1)

Kontroly zdrojů znečišťování složek ŽP s platným integrovaným povolením

Ve spolupráci s ostatními složkami budou inspektoři OOV také v roce 2016 kontrolovat vybrané subjekty s integrovaným povolením na základě zavedené koordinace v rámci příslušného oblastního inspektorátu a v souladu s pokyny ředitelství ČIŽP. Současně se předpokládá, že určení inspektoři OOV budou garanty integrovaných kontrol v případech, kde v integrovaných povoleních dominuje vodohospodářská problematika.

Počet plánovaných kontrol: 374

C. Složkové úkoly v oblasti ochrany vod

Složkový úkol 1 (S 1)

Kontrola nejvýznamnějších komunálních čistíren odpadních vod velikosti nad 10 000 EO

Kontroly budou provedeny u všech zdrojů skutečné kapacity nad 10 000 EO. Bude použita forma ohlášených i neohlášených kontrol. Dohled ČIŽP bude zaměřen na dodržování všech zákonem stanovených obecných povinností i konkrétních podmínek uvedených v platných vodoprávních povoleních. Četnost kontrol u jednotlivých zdrojů této kategorie je určena minimálně 1x za 2 roky.

Počet plánovaných kontrol: 133

Složkový úkol 2 (S 2)

Kontrola komunálních čistíren odpadních vod v kategorii od 500 do 10 000 EO

System kontrol navazuje na předešlé roky. Kontroly budou provedeny u zdrojů velikosti 500 – 10 000 EO tak, aby byla zajištěna u jednotlivých zdrojů následující četnost kontrol:

- u zdrojů velikosti nad 2 000 EO minimálně 1x za 3 roky
- u zdrojů velikosti 500 – 2 000 EO minimálně 1x za 5 let.

Vlastní zaměření prověrek je stanoveno obdobně jako u velkých komunálních ČOV. Přednostně požadujeme provádět revize a evidenci čistíren dosud nekontrolovaných.

Počet plánovaných kontrol: 241

Složkový úkol 3 (S 3)

Kontrola průmyslových subjektů nakládajících se závadnými látkami včetně průmyslových ČOV s vypouštěním odpadních vod do recipientu i s vypouštěním odpadních vod s obsahem zvláště nebezpečné závadné látky do kanalizace

Kontroly se zaměří na dodržování povinností dle ustanovení § 39 vodního zákona, tj. zejména na požadované zajištění vodohospodářského zabezpečení skladování a manipulace se závadnými látkami ve významných průmyslových areálech a také v opuštěných průmyslových zónách. Přednostně budou kontrolovány subjekty nakládající se závadnými látkami ve velkém rozsahu (rafinérie ropy, skladování státních hmotných rezerv, civilní i vojenská letiště, velkosklady PHM, dálkovody, sklady mazutu a LTO apod.). Součástí úkolu bude i kontrola průmyslových ČOV (průmyslové čistírny u chemických provozů, deemulgační stanice, neutralizační stanice apod.), prověření plnění obecných zákonných povinností, podmínek platných vodoprávních povolení a dodržování provozních předpisů. Posouzena bude funkčnost i účinnost instalovaných čistících technologií.

Počet plánovaných kontrol: 167

Složkový úkol 4 (S 4)

Kontrola realizace sanací starých ekologických zátěží a dlouhodobých havárií na podzemních vodách

Předmětem složkového úkolu je zajištění stálého dohledu ČIŽP nad realizací sanací SEZ a provedení kontrol aktuálního stavu řešení případů dlouhodobých havárií na podzemních vodách (lokality s uzavřenou ekologickou smlouvou i bez uzavřené ekologické smlouvy).

Mimo ostatních kontrol, většinou prováděných v rámci svolaných řádných kontrolních dnů, provedou inspektoři OOV povinně kontroly těch lokalit, kde

- sanace nebyla zahájena nebo vůbec neprobíhá, přestože je vydáno pravomocné rozhodnutí ČIŽP
- sanace není řešena v souladu s termíny rozhodnutí nebo již termíny propadly aniž by byla splněna uložená opatření k nápravě
- sanace z různých důvodů nepokračuje (např. z důvodu neschválení navýšení garance apod.)

Cílem bude získat přehled o aktuálním stavu na všech lokalitách ekologických zátěží, ke kterým vydala ČIŽP rozhodnutí s uložením opatření k nápravě.

Vlastní kontroly provádění sanačních prací a monitoringu probíhají většinou formou účasti na kontrolních dnech, ve spojení s fyzickou prohlídkou lokalit a se zaprotokolováním stanoviska ČIŽP k průběhu sanačních prací a jejich dosavadním výsledkům. Inspektoři OOV se budou aktivně podílet na řešení případů, kde je jejich účast ze zákona nezbytná (zahájení sanace, nová rozhodnutí, aktualizace vydaných rozhodnutí, ukončování sanace, apod.).

Počet plánovaných kontrol: 222

Složkový úkol 5 (S 5)

Kontrola odběrů vod (zejména povrchových)

Kontrola odběrů povrchových vod využívaných v provozech výroby energií (elektrárny obecně, malé vodní elektrárny, tepelné elektrárny) i v ostatních provozech (náchony k výrobním zařízením) se zaměřením na dodržování vodoprávních povolení. Cílem předmětného úkolu je kontrola dodržování minimálních zůstatkových průtoků. V zimním období bude prováděna i kontrola podmínek povolení k odběru povrchových a podzemních vod v lyžařských střediscích, kde se používá voda k zasněžování sjezdovek.

Počet plánovaných kontrol: 96

Složkový úkol 6 (S 6)

Kontrola zemědělských podniků, rybářství a bioplynových stanic z hlediska plnění požadavků vodního zákona

Složkový úkol je zaměřen na plnění všech požadavků vodního zákona, zejména na zajištění bezpečného nakládání se specifickými závadnými látkami, které se v oboru zemědělství, rybářství a při provozu BPS produkují nebo je s nimi zacházeno.

Počet plánovaných kontrol: 120

Složkový úkol 7 (S 7)

Kontrola dodržování zákona č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií

Rozsah kontrol je stanoven plánem kontrol, který je schválen MŽP. V roce 2016 budou kontrolovány všechny subjekty zařazené do skupiny B a vybrané subjekty zařazené do skupiny A, plně v souladu se schváleným plánem kontrol.

Počet plánovaných kontrol: 157

D. Specifické úkoly v oblasti ochrany vod

Tyto úkoly - viz příloha č. 1. budou stanoveny vedoucími jednotlivých OOV s ohledem na významné specifické vodohospodářské problémy v jejich územní působnosti.

Počet plánovaných kontrol: 309

Závěr

Plán kontrol složky ochrany vod pro rok 2016 byl sestaven především na základě zkušeností a praktických znalostí z minulých let. Celkem je OOV v roce 2016 naplánováno provedení 1819 plánovaných kontrol.

4. ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ

Právní rámec činnosti

Základem kontrolní činnosti ČIŽP oddělení odpadového hospodářství (OOH) je kontrola plnění povinností v oblastech, kterými byla ČIŽP pověřena podle zákonů:

- **č. 185/2001 Sb., o odpadech** a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, vč. souvisejících předpisů ES
- **č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci**, ve znění pozdějších předpisů
- **č. 477/2001 Sb., o obalech** a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- **č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích**, vč. souvisejících předpisů (ES)
- **č. 102/2001 Sb., o obecné bezpečnosti výrobků** a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů,

Plán kontrol

Plán kontrolní činnosti je členěn do 8 složkových úkolů. Každý složkový úkol (resp. jeho zaměření) je blíže popsán v následujícím textu.

Jednotlivá oddělení odpadového hospodářství ČIŽP sestavily své plány činnosti pro rok 2016 na základě pokynů ředitelství ČIŽP (ŘDT ČIŽP) a dále na základě plánů kontrol dle IPPC.

A. ZAMĚŘENÍ SLOŽKOVÝCH ÚKOLŮ ČINNOSTI OOH PRO ROK 2016

1. Kontroly různých typů zařízení k odstraňování odpadů (oprávněná i neoprávněná)

- Skládky odpadů:
 - všechny skládky nebezpečných odpadů (s příp. předem projednanými výjimkami), přičemž pozornost bude zaměřena na případné používání konstrukčních prvků, jejich vykazování v evidenci a také na vykazování odpadů použitých jako TZS (resp. na splnění limitu 20% obj. – viz § 45 odst. 3 zákona o odpadech)
 - kontroly provozu první fáze skládek dalších skupin (tj. ostatní a inertní) jsou kontrolovány v minimálně tříletých intervalech, přičemž kontroly zařízení (tj. včetně skládek) s integrovaným povolením se mimo jiné řídí i četností vyplývající ze zákona o integrované prevenci, kontroly se zaměří na využívání odpadů a výrobků k technickému zabezpečení skládek (také v tomto případě budou kontroly zaměřeny na splnění limitu daného § 45 odst. 3 zákona o odpadech)
 - kontroly budou podle regionálních potřeb a znalostí zahrnovat i uzavřené skládky (tj. v druhé fázi provozu skládky) a skládky v režimu následné péče (třetí fáze provozu skládky).
- Zařízení k úpravě odpadů (dekontaminační či solidifikační linky apod.),
- Spalovny odpadů a jiná termická zařízení k odstraňování či energetickému využívání odpadů,
- Odkaliště a také další zařízení k odstraňování odpadů (např. neutralizační a deemulgační stanice).

2. Kontroly různých typů zařízení k využívání odpadů (oprávněná i neoprávněná)

- Využívání odpadů k terénním úpravám, rekultivacím apod.
 - Stejně jako v předchozích obdobích budou i v roce 2016 kontrolována zařízení, která využívají odpady na povrchu terénu, jako jsou terénní úpravy, rekultivace apod. Ve svém důsledku právě tato zařízení mohou mít v případě nesprávného provozování zásadní vliv na životní prostředí, jelikož v tomto případě může docházet k přímé interakci s okolním prostředím (nejsou zde kladeny žádné zásadní požadavky na zabezpečení těchto zařízení). Právě v rámci těchto kontrol plánuje ČIŽP využít nově pořízenou přístrojovou techniku (XRF spektrometr) k vytvoření základního screeningu zaměřeného na splnění kvalitativních limitů využívaných odpadů.
- Kompostárny
 - kontrolována budou zejména nová dosud nekontrolovaná zařízení, opakovaně budou prověřeny zejm. taková zařízení, u kterých se v minulosti vyskytly stížnosti nebo nedostatky,
 - kontroly kompostáren provozovaných v rámci areálu skládky budou zaměřeny zejména na použití a kvalitu kompostu, výrobu kompostu nevyhovující jakosti (v případě ukládání tohoto do tělesa skládky bude kontrolován parametr AT4), dále bude kontrola zaměřena na případné použití a kvalitu výstupů v souladu s projektem skládky,
 - používající při výrobě kompostu pomocné látky – popeloviny (zbytky po spalení biomasy apod.), přičemž v rámci kontroly bude proveden odběr a následný rozbor používaných popelovin. Subjekty jsou vybrány na základě informací, které si OI vyžádaly od KÚ, případně místních znalostí.

- zpracovávající významná množství kalů z ČOV v rámci odpadů přijímaných do zařízení.

Kontroly budou provedeny, pokud je to možné vzhledem k charakteru provozu, bez ohlášení. V případě zjištění nedostatků v provozních řádech bude požádán příslušný krajský úřad o jejich revizi/doplnění.

- Dále budou průběžně zařazena tematická kontrolní šetření, která nelze předem konkretizovat (především se jedná o nepovolené terénní úpravy a provozování mobilních recyklačních linek stavebních odpadů apod.).
- Zařízení, která provádí úpravu odpadů pod kódem R12 bez následné evidence vzniku odpadů.

3. Kontroly různých typů zařízení ke skladování, sběru a výkupu odpadů a sběru, výkupu a využívání autovraků (oprávněná i neoprávněná)

- Sběr a výkup odpadů (mobilní i stacionární):
 - prioritně budou průběžně kontrolovány výkupny odpadů se zaměřením na neoprávněný příjem odpadů, které nejsou povoleny platným provozním řádem zařízení nebo přímo zákonem a prováděcím právním předpisem (se zvláštním zaměřením na výkup a nakládání s elektroodpady a výkup potenciálně zcizených věcí). Kontrolováno bude současně plnění evidenčních a identifikačních povinností provozovatele při výkupu barevných kovů.
 - Zařízení ke sběru a výkupu odpadů, které byly vytipovány na základě kontrol původců odpadů provedených v uplynulém období (přebírání většího množství odpadů, přičemž lze využít databázi ISOH).
 - Mobilní zařízení pro sběr nebezpečných odpadů - zaměřením na kvalitu a úplnost vyplňování ELPNO mobilními zařízeními pro sběr a výkup odpadů, mimo jiné s cílem zjistit, zda mobilní zařízení skutečně fyzicky nakládají s odpady či neprovádí pouze "fiktivní" (např. účetní) přejímku.
- Autovrakoviště – mimo fyzické nakládání se kontroly zaměří na způsob, jakým zpracovatelé vykazují plnění povinností opětovného použití a materiálového využití autovraků, na plnění povinnosti pořizovat fotodokumentaci a odeslat fotografie na ministerstvo stavu přijímaných autovraků.

Kontroly prováděné v rámci složkového úkolu č. 3 budou nadále prováděny zejm. jako předem neohlášené. Opakované kontroly budou provedeny tam, kde v předchozím období byly zjištěny závažné nedostatky.

V průběhu roku 2016 je očekávána opět velmi úzká spolupráce s ostatními orgány státní správy, zejména s Policií ČR, a to v rámci kontrolních akcí typu Blue24. V roce 2016 budou kontroly prováděny mimo jiné i na základě výstupů z jednání v rámci specializovaného mezirezortního týmu zaměřeného na problematika zařízení ke sběru a výkupu kovů.

4. Zpětný odběr výrobků a nakládání s vybranými výrobky

- **Nakládání s vybranými výrobky** - nakládání a „nelegální obchod a výkup“ odpadů charakteru výrobků, které podléhají zpětnému odběru (zejm. elektroodpady v souvislosti se zákazem výkupu a sběru v souladu s ust. § 37k odst. 5).
 - Tyto kontroly budou prováděny zejm. v nově zřízených místech zpětného odběru ve výkupnách. Při plánování těchto kontrol se vycházelo mimo jiné i z veřejného registru míst ZOV (web MŽP).
 - Kontroly budou zaměřené i na případné porušování nařízení 1013/2006 vývozem odpadů do třetích zemí v režimu použitého zboží, zejména u pneumatik a elektroodpadu (pokyny k těmto kontrolám budou poskytnuty i průběžně v rámci spolupráce s GŘC).
 - Vzhledem k zavedení bezhotovostní platby za výkup kovových odpadů a dalších chystaných zpřísnujících opatření v oblasti sběru a výkupu kovových odpadů bylo OI navrženo zaměřit se na nelegální výkup a převoz těchto odpadů za hranice ČR zejména v případech OI v příhraničních oblastech.
- **Zpracování elektroodpadů**
 - zaměření na fyzické nakládání s elektroodpady, zejm. způsob odstraňování provozních náplní a jejich následné shromažďování a likvidace (zejm. při odsávání kompresorů včetně prověření kvality odstranění náplně, odstraňování dalších nebezpečných složek apod.),
 - kontrola zajištění využití elektroodpadů v rozsahu daném přílohou č. 14 zákona o odpadech.
- **Zpětný odběr pneumatik** – povinnosti zajištění zpětného odběru, povinnosti zajištění úrovně zpětného odběru za rok 2015 (na základě ročních zpráv za rok 2015 – v ISPOP po 31. 3. 2016, v případě potřeby lze vyžádat i u CENIA), povinnost zápisu do Seznamu (dosud nezapsaní dovozci) a povinnosti posledních prodejců při internetovém prodeji (písemné informace o zpětném odběru, viz níže). Plán je sestaven na základě následujících podkladů:
 - seznam dovozců aktuálně vyžádaný z podkladů GŘC za rok 2015.
 - roční zprávy v systému ISPOP,
 - seznam povinných osob vedený MŽP pro účely konfrontace s výše uvedenými databázemi (<http://iris.mzp.cz/Aplikace/azop.nsf>).
- **Zpětný odběr baterií, elektrozařízení – výrobci.**
 - Zaměření na free riders, zejm. internetové prodejce a jejich dodavatele uvádějících na trh spolu s elektrozařízeními přenosné baterie nebo akumulátory. Pro účely plánování případných free riders se vychází ze seznamu dovozců, který si ČIŽP vyžádalo od GŘC a Seznamu výrobců MŽP (isoh.env.cz).
 - kontrola plnění povinností výrobců § 37k odst. 6 zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech (resp. osob podle § 37h odst. 1 písm. c) zákona o odpadech), a to u těch osob, kde tato kontrola ještě neproběhla, včetně ověření existence míst zpětného odběru zadaných do Registru míst zpětného odběru těmito subjekty.
- **Poslední prodejci**
 - S ohledem na zajištění plnění nové kvóty úrovně sběru pro přenosné baterie (45%) se primárně kontroly zaměří u posledních prodejců na viditelnost informace a případně i místa zpětného odběru pro konečné uživatele, což je jedním z hlavních faktorů ovlivňujících využívání zpětného odběru.

- Kontroly se zaměří i na vybrané internetové prodejce pneumatik a elektrozařízení – povinnost písemného informování při prodeji (§ 38 odst. 5). U elektrozařízení se taková kontrola zaměří na bezplatnost zpětného odběru v rámci internetového prodeje v místě dodávky (§ 37k odst. 4 odst. a)), popř. v rámci kontrol „velkých“ posledních prodejců a obchodních center na plnění povinnosti podle § 37k odst. 4 odst. b).
- Kontroly se také zaměří i na následné nakládání a předávání zpětně odebraných výrobků dalším osobám v souladu se zákonem (zejm. zaměření na možné úniky elektrozařízení ze systému zpětného odběru).

5. Kontroly průmyslových podniků a jiných původců odpadů

V rámci tohoto složkového úkolu jsou prioritně plánovány kontroly zařízení s integrovaným povolením dle plánu koordinátora IPPC příslušného OI.

Dále jsou plánovány zejm. kontroly průmyslových podniků a jiných původců odpadů, při jejichž podnikatelské činnosti vznikají zejm. větší množství nebezpečných odpadů a tekutých odpadů a tam, kde to bude opodstatněné, může být součástí kontroly i další nakládání s těmito odpady u oprávněných osob.

V roce 2016 jsou již na rozdíl od roku 2015 ČIŽP plánovány kontroly dodržování povinností obcí zajistit místa pro oddělené soustředování složek komunálního odpadu (ust. § 17 ods.3 zákona o odpadech). Kontrola dle § 17 odst. 3 bude provedena i v případě dalších kontrol obcí, které budou prováděny např. na základě podnětů.

6. Kontroly dodržování chemického zákona (včetně nařízení EU CLP, REACH, POPs a o detergitech)

Dozorován bude zákon č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích a příslušná nařízení EU (zejm. REACH a CLP), pro jejichž dozor je ČIŽP zmocněna tímto zákonem.

Jmenovitě plánované jsou kontroly těch subjektů, které na trh uvádějí chemické látky, chemické směsi nebo předměty. Do nejmenovitě plánovaných jsou zařazeny kontroly z tematických okruhů detailněji popsanych dále.

Tematické okruhy v rámci složkového úkolu:

- **REACH-EN-FORCE 4** – V roce 2016 budou provedeny kontroly dodavatelů chemických látek a směsí a předmětů v rámci celoevropského kontrolního projektu REACH-EN-FORCE 4 (REF4). Tyto kontroly budou zaměřeny na subjekty dodávající nebo dovážející předměty, které obsahují látky omezené přílohou XVII nařízení REACH, např. kadmium, nikl, šestimocný chrom, polyaromatické uhlovodíky, ftaláty, benzen, azbest, toluen, chloroform atd. Při těchto kontrolách bude ve vybraných případech zadáváno provádění chemických analýz. Kontroly budou probíhat od února 2016 a z každé kontroly bude sepsán jednotný evropský dotazník.
- **Detailní kontrola bezpečnostního listu a kontrola opatření k omezení rizik II** – Kontroly jsou jednak zaměřeny na dodavatele bezpečnostního listu – zda je sestaven a předáván v souladu s nařízením REACH - a jednak na příjemce bezpečnostního listu – zda jsou příjemcem (následným uživatelem) dodržována opatření k omezení rizik podle čl. 37(5) nařízení REACH. Tyto kontroly budou případně provedeny v součinnosti s jinými kontrolními orgány, zejména s pracovníky Státního úřadu inspekce práce. Každý zkontrolovaný bezpečnostní list bude popsán ve formuláři.

- **Povolování** – Kontroly jsou zaměřeny na subjekty dodávající nebo používající látky, které jsou obsaženy v příloze XIV (ftaláty, hexabromcyklododekan atd.) nařízení REACH a mají datum zániku látky v roce 2015. Kontroly budou probíhat v 1. pololetí roku 2016 a z každé bude sepsán jednotný evropský dotazník.
- **Internetový prodej – projekt ECHA** – Kontroly v rámci tohoto tematického okruhu jsou zaměřené na to, zda společnosti, které prodávají chemické látky a směsi přes internet, dodržují zejména ustanovení čl. 48 nařízení CLP. Kontroly budou probíhat ve 4. čtvrtletí roku 2016 a z každé bude sepsán jednotný evropský dotazník.

7. Kontroly dle zákona o obalech

V rámci složkového úkolu č. 7 budou přednostně kontrolovány subjekty zařazené v seznamu subjektů podle požadavků MŽP. Prioritní je kontrola free riders, přičemž obvykle free riders z oblasti baterií nebo elektrozařízení potenciálně porušují rovněž zákon o obalech (lze čerpat např. z podkladů o dovozcích bateriích nebo elektrozařízení). V případě kontrol subjektů dovážejících nebo přeshraničně přepravujících zboží a internetových obchodů budou tyto kontroly ve vybraných případech spojeny s kontrolami povinností výrobců podle složkového úkolu č. 4.

8. Přeshraniční přeprava odpadů

Vzhledem k nařízení ES č. 660/2014 a v souvislosti s navazujícím požadavkem MŽP, byla pro rok 2016 rozšířena struktura složkových úkolů OOH o složkový úkol č. 8 týkající se přeshraniční přepravy. Předmětné nařízení č. 660/2014, kterým se mění nařízení č. 1013/2006, podle kterého jsou členské státy do 1. 1. 2017 povinny zajistit, že je s ohledem na celé zeměpisné území vypracován jeden či více plánů kontrol, buď samostatně nebo jako jasné identifikovatelná součást jiných plánů, pro kontroly zařízení, podniků, zprostředkovatelů a obchodníků, v souladu s čl. 34 směrnice 2008/98/ES a kontroly přeprav odpadů a souvisejícího využívání nebo odstraňování odpadů. V souvislosti s výše uvedeným zařadily OI kontrolu subjektů, které v rámci jejich územní působnosti provádějí přeshraniční přepravu odpadů z ČR nebo do ČR na základě souhlasu uděleného rozhodnutím MŽP. Pod tento složkový úkol jsou případně dále zařazeny i kontroly, které budou provedené v rámci ostatních složkových úkolů - např. kontroly zařízení k využívání odpadů, do kterých jsou přijímány odpady ze zahraničí) dále kontroly v rámci složkového úkolu č. 4 (Zpětný odběr výrobků a nakládání s vybranými výrobky), kdy je možné se zaměřit i na případné porušování nařízení č. 1013/2006 vývozem odpadů do třetích zemí v režimu použitého zboží, zejména u pneumatik a elektroodpadu. V souvislosti s požadavkem MŽP týkajícím se zprůsnění povinností při výkupu kovových odpadů, budou ČIŽP prováděny i kontroly zaměřené na nelegální výkup a následný převoz kovových odpadů za hranice ČR.

B. KOMENTÁŘ K SESTAVENÉMU PLÁNU

Pro rok 2016 je OOH naplánováno celkem 1143 kontrol v rámci 8 složkových úkolů a priorit (specifické úkoly). 739 kontrol je plánováno jmenovitě, tzn. je znám konkrétní subjekt, u kterého proběhne kontrola. Zbytek kontrol je plánován nejmenovitě, tzn., počítá se s provedením této kontroly v rámci složkového úkolu (tematická kontrola), přičemž kontrolovaný subjekt bude stanoven až v průběhu roku (na základě skutečností zjištěných v rámci ostatních kontrol, dále na základě informací od ostatních orgánů státní správy).

Z výše uvedených 1 143 kontrol bude 358 kontrol provedeno inspektory oddělení odpadového hospodářství v rámci plánu IPPC. Většinu z těchto kontrol představují kontroly původců odpadů (složkový úkol č. 5). Povinnost provádět pravidelné kontroly v minimálním intervalu 1x za 3 roky je dáno zákonem o IPPC.

Rozložení kontrol podle složkových úkolů v rámci plánu (mimo specifické kontroly - priority)

Kontrola	Počet plánovaných kontrol
Zařízení k odstraňování odpadů	124
Zařízení k využívání odpadů	99
Sběr a výkup odpadů + vrakoviště	149
Zpětný odběr výrobků	88
Původci odpadů	337
Chemické látky a směsi	188
Obaly	66
Přeshraniční přeprava odpadů	32
Celkem	1143

Pozn.: 68 kontrol je kontrol zařazených čistě jako IK (integrované kontroly), kdy tyto kontroly OI nezařadili do žádného ze složkových úkolů, tabulka je proto nezahrnuje.

Ročně podle dosavadních výsledků a trendů provede ČÍŽP OOH cca 3 000 kontrol. Tzn., že v průběhu roku jsou obvykle řešeny další neplánované kontroly typu podněty, kontroly vycházející ze zjištění při běžné kontrolní činnosti, časově omezené kontrolní akce lokálního nebo celorepublikového charakteru, kontroly typu RAPEX apod. Každé OI má navíc stanovenou prioritu, jež zahrnuje v zásadě provedení několik kontrol či kontrolních úkonů a inspekčních činností (bliže viz níže).

C. SPECIFICKÉ ÚKOLY – PRIORITY OI NA ÚSEKU ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ PRO ROK 2016 JEDNOTLIVÝCH OBLASTNÍCH INSPEKTORÁTŮ ČÍŽP OOH

Priorita je specifický úkol, jenž si navrhne sám jednotlivý oblastní inspektorát. Jedná se o sérii kontrolních úkonů v určité oblasti např. podrobné sledování konkrétního zařízení pro nakládání s odpady nebo činnosti oprávněné osoby včetně navazujících vztahů (např. problematika mobilních zařízení ve vztahu k nebezpečným a ostatním odpadům, konkrétní spalovna či skládka), řetězce nakládání se specifickými druhy vybraných odpadů od původce až po koncové zařízení (např. řešení problematiky kalů z ČOV v regionu, likvidace kapalných odpadů, nakládání se zdravotnickými a veterinárními odpady apod.) nebo zmapování terénu v určité v regionu problematické či nové oblasti (např. problematika kompostáren, problematika sběren v regionu, přístup obcí k problematice BRO, výroba paliv z MBÚ a jejich další uplatnění apod.). Cílem priorit je mj. zhodnocení stávajících poznatků z minulých období (např. vyvážení odpadů z evidencí prostřednictvím mobilních zařízení, kódů R12 (viz seznam zaslaný v minulém roce), výrobky z odpadů apod.).

5. OCHRANA PŘÍRODY, LESA A CITES

Právní rámec činnosti

Česká inspekce životního prostředí, složka ochrany přírody bude v roce 2016 zajišťovat státní dozor na základě pěti složkových zákonů:

- **č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny**, ve znění pozdějších předpisů,
- **č. 100/2004 Sb., o podmínkách dovozu a vývozu ohrožených druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin** a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů, ve znění pozdějších předpisů + související legislativa ES,
- **č. 78/2004 Sb., o nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty** a o změně některých souvisejících zákonů,
- **č. 162/2003 Sb., o podmínkách provozování zoologických zahrad** a o změně některých zákonů,
- **č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu**, ve znění pozdějších předpisů.

Plán kontrol

Kontrolní aktivity České inspekce životního prostředí budou i v tomto roce zaměřeny na prověření činností a subjektů, které v krajině představují potenciální závažné ohrožení zájmů ochrany přírody, až už jde o oblast obecné ochrany přírody, reprezentované ochranou dřevin rostoucím mimo les nebo ochranou významných krajinných prvků ve smyslu zákona na ochranu přírody a krajiny, nebo problematiku zvláště chráněných druhů či zvláště chráněných území. Významná část plánovaných aktivit plyne ze zjištění z předchozí kontrolní činnosti, která se promítá do stanovení složkových úkolů nebo specifických úkolů jednotlivých oblastních inspektorátů ČIŽP. Současně jsou zohledněny aktuální požadavky Ministerstva životního prostředí na kontrolní činnost v oblasti zákonů dozorovaných složkou ochrany přírody. Nechybí ani komplexní kontrola dodržování zákonných předpisů za účasti většího počtu inspektorů, která bude v letošním roce soustředěna do přírodních parků v jižní části středních Čech.

Velice významný podíl dozorové činnosti složky ochrany přírody naproti tomu tradičně tvoří prošetřování podnětů ze strany fyzických osob a občanských sdružení, kde inspekce životního prostředí plní nezastupitelnou roli v oblasti ochrany životního prostředí. Statisticky je nejvíce zastoupena problematika ochrany dřevin, ale zájem veřejnosti směřuje i do oblasti druhové ochrany, obecné ochrany evropských ptáků nebo poškozování zvláště chráněných území.

V oblasti úmluvy CITES většina kontrolní činnosti ČIŽP vyplývá ze spolupráce s celními orgány při kontrolách dovozu a vývozu a ze spolupráce s orgány činnými v trestním řízení při objasňování závažných případů porušování úmluvy a souvisejících předpisů. Kontrolní činnost v tomto směru nelze předem detailněji plánovat, neboť vyplývá z aktuální situace. Prioritou zůstává kontrola obchodu s komoditami, u kterých byl zaznamenán výrazný nárůst nelegálního obchodu v ČR i mezinárodně (nosorožčí rohy, tygří kosti, slonovina a podobně).

Meziresortní a mezinárodní spolupráce, vzdělávání

V rámci kontrolní činnosti ČIŽP je dlouhodobě rozvíjena spolupráce s orgány činnými v trestním řízení, zejména při odhalování obtížně prokazatelných skutků v oblasti porušování ochranných podmínek zvláště chráněných druhů. Nejčastěji jde o nedovolené zásahy do přirozeného vývoje a populací těchto druhů, jejich úmyslné zabíjení nebo vnitrostátní či mezinárodní obchod s živými i neživými jedinci ZCHD.

Vzhledem k potřebě trvale udržovat vysoké odborné a právní povědomí inspektorů OOP je nedílnou součástí činnosti účast vybraných pracovníků na specializovaných školeních, která zahrnují zejména právní aspekty ochrany životního prostředí a aktuálně i problematiku ochrany zemědělského půdního fondu před znečištěním, která představuje novou kompetenci ČIŽP.

V rámci specializace CITES bude v zájmu efektivního objasňování závažných případů dále rozvíjena bližší spolupráce s Celní správou, Policií ČR a justičními orgány. Setrvale se zvyšují nároky na odbornost inspektorů, především v oblasti biologie, determinace a manipulace s exempláři, ČIŽP proto bude věnovat pozornost dalšímu vzdělávání, rozvíjení a prohlubování znalostí i v této oblasti.

Ochrana zemědělského půdního fondu je novou kompetencí ČIŽP, která bude v závislosti na postupném personálním posilování jednotlivých OI vyžadovat odborné vzdělávání inspektorů a jejich metodické vedení. Zde bude nutná součinnost s příslušnými útvary MŽP a rovněž odborně na problematiku ochrany půdy zaměřenými organizacemi resortu MZe.

Složkové úkoly

Složkový úkol č. 1

Kontroly zemědělsky hospodařících subjektů v rámci systému Cross Compliance se zaměřením na definované kontrolní požadavky

V souladu se závazky ČR a kontrolní kompetencí ČIŽP byla do plánu činnosti zařazena kontrola 1 % žadatelů o zemědělské dotace v rámci systému Cross Compliance. Rozsah dozorové činnosti vymezují povinné požadavky hospodaření (PPH), které plynou ze směrnice o ochraně volně žijících ptáků a směrnice o ochraně přírodních stanovišť a které zohledňují ochranné podmínky dřevin ochrany dřevin, významných krajinných prvků vodní tok a údolní niva, hnízdišť ptáků a předmětů ochrany evropsky významných lokalit. Centrálně vytvořený plán na rok 2016 předpokládá provedení prověření 294 zemědělsky hospodařících subjektů, rovnoměrně zastoupených v územní působnosti všech oblastních inspektorátů. Oproti předchozímu období nedošlo k zásadním změnám metodiky a priorit při výběru kontrolovaných subjektů. Tradičně jsou upřednostňovány dosud neproověřené podniky nebo žadatelé, u kterých bylo v minulosti zjištěno porušení předpisů.

Složkový úkol č. 2

Kontrola dodržování zákonných předpisů v záchranných stanicích pro handicap

Ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí byla naplánována kontrola dodržování právních předpisů subjekty, které zajišťují dočasnou či dlouhodobou péči o handicapované živočichy. Účelem je zmonitorovat stav v těchto zařízeních a zajistit nápravu případných nedostatků. Jedním z výstupů bude informace směrem k ministerstvu, které vydalo příslušná rozhodnutí o povolení k provozování záchranné stanice. Tímto způsobem bude prověřena většina z celkem 45 ustanovených záchranných stanic.

Složkový úkol č. 3

Kontrola dodržování zákonných předpisů v souvislosti se zajištěním bezpečnosti na vybraných letištích, zvláště s ohledem na ochranu volně žijících ptáků

Na základě zadání ministerstva životního prostředí ČIŽP prověří dodržování ustanovení zákona na ochranu přírody a krajiny na letištích, která z důvodu zajištění bezpečnosti letového provozu provádějí plašení nebo jiné aktivní formy eliminace výskytu ptáků a dalších živočichů na letištní ploše. Kontrolována budou převážně letiště s mezinárodním provozem, kde jsou tato opatření prováděna s ohledem na větší intenzitu letového provozu. Podle předběžných šetření se předpokládá provedení cca 10 kontrol, zaměřených na zvláštní a obecnou ochrany ptáků.

Složkový úkol č. 4

Celoinspekční prověrka Přírodní parky a významná VKP a ZCHÚ v oblasti Sedlčanska, Voticka, Benešovska a Vlašimska

Účelem prověrky je zjištění stavu prostředí ve vytipovaných lokalitách na výše uvedeném území, prověření souladu prováděných činností s platnými právními předpisy a nalezení cesty k nápravě případného nepříznivého stavu. Tematicky půjde o komplexní kontrolu nejvíce ohrožených zájmů ochrany přírody na vymezeném území, které se zúčastní inspektoři z celého území ČR. Předpokládá se provedení šetření na více než 20 dílčích lokalitách, mezi kterými budou zastoupeny například významné krajinné prvky vodní tok a údolní niva nebo evropsky významné lokality.

Složkový úkol č. 5

Kontrola tygrů držených v soukromých chovech

Do plánu inspekční činnosti byla tato problematika zařazena již v loňském roce a to z důvodu zvýšeného počtu případů nelegálního nakládání s produkty a výrobky z tygrů na území ČR. Úkol je koordinován oddělením CITES na ředitelství ČIŽP, ale na jeho plnění se podílejí někteří pracovníci oddělení ochrany přírody na oblastních inspektorátech ČIŽP. Cílem je dokončení kontrol započatých v loňském roce a získání komplexní informace o genetické struktuře populace tygrů chovaných v zajetí v ČR. Předmětem zájmu budou zejména jedinci chovaní v zoologických zahradách a dosud nekontrolovaných zájmových chovech.

Úkoly na úseku GMO

V rámci činnosti v oblasti GMO je v roce 2016 plánováno provedení nejméně 32 kontrol, přičemž ve 28 případech se bude jednat o prověření subjektů nakládajících s geneticky modifikovanými organismy v režimu tzv. uzavřeného nakládání. Zbývající kontroly se budou týkat polních pokusů nebo monitoringu po ukončení polních pokusů s vybranými geneticky modifikovanými plodinami (brambory, řepka, ječmen). Rovněž nelze vyloučit mimořádné kontroly provedené na základě doručených podnětů.

Úkoly na úseku ZOO

Vyjma případů, kdy bude provozovatel ZOO prověřován na základě doručeného podnětu nebo v jiné souvislosti, bude v letošním roce provedeno samostatné šetření v celkem 11 zoologických zahradách a to v návaznosti na připravovanou kontrolu MŽP. Jde o pravidelné kontroly zaměřené na dodržování podmínek udělené licence k provozování zoologické zahrady ve smyslu příslušného zákona.

Specifické úkoly

(pouze názvy nebo okruhy stěžejních nebo častěji zastoupených)

- Kontrola provádění náhradních výsadeb v návaznosti na kontroly výkonu veřejné správy
- Kontrola dodržování zákonné ochrany vybraných památných stromů
- Kontrola dodržování ochranných podmínek registrovaných významných krajinných prvků
- Kontrola dodržování základních a bližších ochranných podmínek maloplošných zvláště chráněných území
- Kontrola dodržování předběžné a základní ochrany evropsky významných lokalit
- Kontrola provozovatelů malých vodních elektráren s ohledem na dodržování minimálních zůstatkových průtoků a ochranné podmínky zvláště chráněných druhů
- Kontrola investičních akcí se zaměřením na případné porušení zákonných předpisů
- Kontrola činností správců toků při provádění údržby břehových porostů, technických úpravách podél vodních toků a změnách v příčném a podélném profilu koryta
- Dohled nad dodržováním příslušných ustanovení zákona při činnostech spojených s odstraňováním dřevin SŽDC u železnic
- Kontrola správců silničních komunikací s ohledem na ochranu dřevin
- Kontrola plnění podmínek uvedených ve výjimkách ze zákazů pro ZCHD a ZCHÚ vydaných Krajským úřadem
- Kontrola ochrany rorýsů a netopýrů při realizaci akcí na zateplování fasád obytných budov
- Kontrola lokalit s výskytem letounů
- Kontrola dodržování managementu na lokalitách s výskytem zvláště chráněných druhů
- Kontrola vybraných chovných zařízení pěvců, papoušků a želv
- Kontrola provedení inspekci uložených opatření k nápravě dle § 86
- Kontrola chovatelů a obchodníků s exempláři CITES, jedinci ZCHD nebo volně žijícími ptáky
- Kontrola provozovatelů elektrizační soustavy s ohledem na ochranu dřevin

Závěr

Plán kontrolní činnosti složky ochrany přírody pro rok 2016 byl sestaven na základě poznatků a zkušeností získaných v předchozích letech a s ohledem na personální možnosti složky. Zohledňuje úkoly plynoucí z dlouhodobých závazků (cross compliance), tradičně problémové oblasti na úseku ochrany přírody a rovněž zadání ze strany MŽP, které je metodickým orgánem vůči ČIŽP.

Plánovaná činnost tvoří cca 40 % pracovní kapacity inspektorů. Významná část činnosti spočívá v naplňování specifických úkolů, které reflektují činnosti a subjekty, které představují potenciální závažné ohrožení zájmů ochrany přírody na daném území. Zbývající kapacity téměř bezrezbytku či dokonce na úkor plánované činnosti zaujímá prošetřování a vyřizování podnětů, jejichž počet je v porovnání s ostatními složkami ČIŽP velmi vysoký.

OCHRANA LESA

Právní rámec činnosti

V roce 2016 bude Česká inspekce životního prostředí, složka ochrany lesa, zajišťovat v plném rozsahu výkon státní správy na úseku ochrany lesů jako složky životního prostředí.

Právním rámcem pro výkon této činnosti je zejména:

- **zákon č. 282/1991 Sb., o České inspekci životního prostředí,**
- **zákon č. 149/2003 Sb., o uvádění do oběhu reprodukčního materiálu lesních dřevin lesnický významných druhů a umělých kříženců, určeného k obnově lesa a k zalesňování, a o změně některých souvisejících zákonů,**
- **zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny,**
- **zákon č. 289/1995 Sb., o lesích,**
- **zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád),**
- **zákon č. 500/2004 Sb., správní řád ve znění zákona č. 413/2005 Sb.**

V rámci uvedeného právního rámce bude v r. 2016, obdobně jako v předchozích letech, orientována plánovaná i neplánovaná kontrolní činnost na všechny typy vlastnictví lesních majetků v rámci celé ČR.

Kromě povinností stanovených složce ochrany lesa obecně závaznými právními předpisy, budou v rámci složky ochrany lesa i v letošním roce šetřeny podněty, stížnosti, petice, vyhotovována odborná stanoviska a posudky, zpracovávány informace pro potřeby MŽP a bude pokračovat funkční spolupráce s PČR v oblasti protiprávního jednání v lesích. Předpokládá se též aktivní podíl na činnosti organizací FSC, PEFC a účast v NLP II.

Metodické řízení činnosti OOL OI z úrovně oddělení ochrany lesa Ř ČIŽP bude i v následujícím období probíhat po linii vydávání vnitřních metodických pokynů a zejména vnitřních kontrol jak písemných výstupů z činnosti oddělení ochrany lesa, tak kontrol činnosti inspektorů v terénu. Jeho cílem je sjednocování postupů v inspekční práci, dosažení její maximální objektivnosti a účinné prevence před vznikem správních deliktů v lesích.

Plán kontrol

V r. 2016 je vnější kontrolní činnost OOL OI plánována v intencích příkazu ředitele ČIŽP č. 8/2013 v rozsahu 41 – 58 % disponibilního časového fondu inspektorů. Rozdíly jsou dány delším výpadkem činnosti některých inspektorů a neobsazeností funkčních pozic. Naplánováno je 626 kontrol, oproti 629 kontrolám v r. 2015. Přibližně stejný počet kontrol lze předpokládat u kontrol neplánovaných v důsledku nahodilých zjištění, mimořádných situací v lesích ovlivněných meteorologickými podmínkami, nebo podnětů.

Složkové úkoly

Po projednání s MŽP byl pro rok 2016 definován složkový úkol:

Rozvoj biotických činitelů – kalamitních škůdců.

Jeho zařazení do náplně kontrolní činnosti oblastních inspektorátů bylo umocněno extrémním suchem v uplynulém roce, které vedlo k oslabení smrkových porostů s vytvořením příhodných podmínek pro rozvoj kůrovců.

Specifické úkoly

Volba specifických úkolů je ve výhradní pravomoci OOL OI a odvíjí se od konkrétních znalostí regionu a problémových lesních majetků. Pro období r. 2016 obsahují plány kontrolní činnosti opakovaně 11 stěžejních témat, kde se v ochraně životního prostředí v lesích vyskytují problémy. V rámci plánovaných kontrol budou prověřována níže uvedená témata: Jsou jimi:

- komplexní kontroly (242),
- rozvoj biotických činitelů – škodlivých hmyzích škůdců, hub, hlodavců (58),
- škody zvěří (9),
- poškození lesů těžbou, přibližováním, narušení stability porostů (17),
- ochrana lesního půdního fondu včetně využívání okolí dobývacích prostorů (19),
- uvádění reprodukčního materiálu lesních dřevin do oběhu (30),
- obnova lesních porostů, včetně porostů po nezákonných těžbách (108)
- dodržování závazných ustanovení lesních hospodářských plánů a lesních hospodářských osnov (3),
- plnění opatření k nápravě ze správních rozhodnutí (238),
- ochrana lesního půdního fondu – rekreační aktivity (11),
- kontroly ve spolupráci s OOP podle zákona č. 114/1992 Sb. (6).

Jednotlivá témata budou kontrolována celkem v 741 případech. Úhrn kontrol k jednotlivým tématům nekoresponduje s počtem plánovaných kontrol (626), neboť mnohé kontroly obsahují více než jedno téma.

Opakovaně mají výsadní postavení komplexní kontroly, které u většiny OOL OI tvoří převažující četnost kontrol. Jejich obsahem jsou veškerá témata, která jsou z hlediska možné kontroly na daném lesním majetku aktuální. Jde o profesně náročný druh kontroly, která poskytuje ucelený obraz o stavu hospodaření v daných lesích, a to i z hlediska ohrožení, popř. poškození životního prostředí v lesích jako složce životního prostředí.

Prioritní (zásadní) kontroly

Při koncipování plánu kontrol byl kladen důraz na tzv. zásadní kontroly, kde na základě získaných poznatků lze s velkou pravděpodobností očekávat u konkrétních vlastníků porušení právních předpisů s následným řešením správního deliktu. Tyto kontroly mají charakter komplexních kontrol nebo kontrol specifických, tj. zaměřených u konkrétního majetku na konkrétní téma. Těmito tématy v roce 2016 jsou:

- rozvoj biotických činitelů (důvodem je často zjištění jejich neevidovaných ohnisek s předpokladem nástupu těchto škůdců po letech jen s mírným výskytem)
- škody zvěří (vytipování lokalit s enormními stavy zvěře a majetků s významným podílem mladých lesních porostů)
- kontrola plnění přijatých opatření po nelegálních těžbách
- obnova lesních porostů, včetně porostů po nezákonných těžbách (s důrazem na dodržení zákonných lhůt pro zalesňování, podílu MZD a ochranu proti zvěři)
- poškozování lesů těžbou, přibližováním, narušení stability porostů
- ochrana lesního půdního fondu včetně využívání okolí dobývacích prostorů
- využívání lesních pozemků pro jiné účely nežli pro plnění funkcí lesů s důrazem na neoprávněné zaboru při stavební činnosti, rekreační činnosti a skládkování odpadů
- dodržování závazných ustanovení lesních hospodářských plánů a lesních hospodářských osnov
- plnění opatření k nápravě ze správních rozhodnutí

Řádné provedení těchto kontrol, většinou u problémových vlastníků, klade na inspektory značné odborné a časové nároky a je základem k nápravě nežádoucího stavu.

Závěr

Plán kontrolní činnosti složky ochrany lesa pro rok 2016 byl sestaven na základě zkušeností z minulých roků, předpokladu vývoje škodlivých činitelů v lesích i na základě znalosti protiprávního jednání konkrétních fyzických a právnických osob. Opakujícím se negativním fenoménem posledních roků, jehož výskyt lze předpokládat i v r. 2016, je organizovaná činnost v podobě nelegálních těžeb dříví.

Témata kontrol se oproti předchozím rokům podstatně nemění, dílčích změn doznalo spektrum prioritních kontrol. Kontrolováno bude 11 témat v úhrnném počtu 741 případů.

V plánech je kladen důraz zejména na očekávaný rozvoj hmyzích škůdců, stejně jako na konkrétní problémové lesní majetky na úkor periodických kontrol jednotlivých vlastníků v uplynulých letech. Kontroly jsou orientovány na všechny typy vlastnictví lesů. Majetky ve státním vlastnictví jsou v menšině, a to v důsledku dlouhodobě dobré úrovně hospodaření.

Schválil.....

Ing. Erik Geuss, Ph.D., ředitel ČIŽP

V Praze dne...26.1.2016.....